

ГАЗЕТА
1948 йил
21 июндан
чиқа бошлаган

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 238 (20. 805)

1990 йил 18 октябрь, пайшанба

Баҳоси 3 тийин.

• Элу элатлар, қардошларимиз, бутун жаҳон пахтамизга кўз тикиб турибди.
• Бешинчи миллион хирмонига соат сайин барака киритиш сиз, азамат пахтакорлар иродангизга боғлиқ!

ЖУМҲУРИЯТИМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ «ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ХҲЖАЛИНИНГ БАРҚАРОРЛАШТИРИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ ВА БОЗОР ИҚТИСОДИЁ- ТИГА ЎТИШНИНГ ҚОНДАЛАРИ» (ЛОЙИҲА)НИ ЗЎР ҚИЗИҚИШ БИЛАН ЎРГАНМОҚДАЛАР

Ўзбекистон раҳбарияти олдида жумҳуриятимиз меҳнаткашлари фаровонлигини яхшилаш, унинг манфаатлари ҳақида ғамхўрлик кўрсатишдек муҳим вазифалар қўйилган бўлиб турибди.
Кўни-кеча матбуотда эълон қилинган «Ўзбекистон халқ ҳўжалигини барқарорлаштиришнинг асосий йўналишлари ва бозор иқтисодиётига ўтишнинг қондалари» (лойиҳа)да ҳам жумҳуриятимиз иқтисодиётини янада яхшилаш йўллари аниқ кўрсатилган, чинакамгина маънавий ва руҳий вазиятни, миллий тотувлик ва ўзаро ҳўрмат муҳитини таъминлаш лозимлиги алоҳида тилга олинган.
Муҳарририятимизга меҳнаткашлардан мазкур муҳим ҳўжжат ҳақида фикр билдирилган хатлар келиб турибди. Қўйида ана шуларнинг айримлари билан танишасиз.

ТЕЗЛАШТИРИШ ОМИЛИ

Техникумимиз шу кўнларда ўзининг 25 йиллик юбилейини нишонламоқда. Шу давр мобайнида билим масканимиз мўхтор жумҳуриятимиз автомобиль транспорти ва йўллар ҳўжалигига 13 мингдан зиёд малакали кадр етказиб берди.
Техникум ўқув хоналари ва лабораториялари замонавий, техника ва технология қўрилмалар, ўқув қўроллари билан жиҳозланган. Биз бу ўқув йилида асосан ўқувчиларнинг назарий фойлиги ва иқтисодий тафаккурини оширишга алоҳида эътибор беришми.
Мураббий ва ўқувчиларимиз шу кўнларда «Ўзбекистон халқ ҳўжалигини барқарорлаштиришнинг асосий йўналишлари ва бозор иқтисодиётига ўтишнинг қондалари» лойиҳасини кўн билан ўрганмоқдалар. Шу билан бирга ўз тақлиф ва мўлоҳазаларини билдиришмоқдалар. «Иш билан таъминлаш» дастурида ёшларга ҳўнар таълими беришни таъкил этишни яхшилаш, кадрлар тайёрлаш тузилмаларини такомиллаштириш ва уни халқ ҳўжалиги тармоқларининг ўқори малакади ишчилар ҳамда мутахассисларга бўлган эътижи билан мослаштиришга алоҳида эътибор берилади, — дейилади лойиҳада. — Бу эса бозор иқтисодиётини жорий этиш жараёнини анча тезлаштириш ва самардорлигини оширишга имкон беради.
Худди шундай. Ўқув юртимизнинг иқтисодий ривожлантириш, кадрлар тарбиясини янада яхшилаш ва моддий-техника базасини мустаҳкамлаш бўйича дастурнинг бажарилишига алоҳида эътибор беришми.

З. РЗАМУРОВА,
Нўкус автомобиль ва йўллар техникуми директори.

ЧИНАКАМ ЎНГЛАНИШ

Мен ҳам кўни-кеча матбуотда эълон қилинган «Ўзбекистон халқ ҳўжалигини барқарорлаштиришнинг асосий йўналишлари ва бозор иқтисодиётига ўтишнинг қондалари» лойиҳасини ўқиб чиқиб, қўйидаги мўлоҳазаларимни айтишмоқчиман.
Биринчидан, бозор мўносбатларига ўтиш танг вазиятдаги иқтисодиётимизнинг ўнглашиши чинакам тўри бўлиб, деб ҳисоблайман. Иккинчидан, лойиҳада таъкидланганидек, бозор мўносбатларига ўтиш учун жумҳурият ўз ёндашуларини ишлаб чиқиши, унда эса республиканинг иқтисодий-иқтисодий, нуфус ва миллий-тарихий хўсусликларини ҳар томонлама эътиборга олиш зарур. Учинчидан, янги иқтисодий шароитда жумҳурият меҳнаткашларининг, айниқса, кам даромадли ва ночор табақаларини давлат томонидан иқтисодий жиҳатдан ҳимоялашнинг лийш-пўхта системаси ишлаб чиқилиши керак.

Шу ўринда бир мўлоҳазани айтиш. Мен бир неча йилдан бўён ишчилар билан биргана. Махаллий ёшлардан ишчи ҳасбини эътилолганлар жуда кам. Бўнинг устига завод-фабрикаларда асосий ишчи касблари — тоқарлар, асбобсоз-слесарлар; автомат линиялари соловчилари ва бошқа мутахассисликдаги ишчилар етишмайди. Шўнинг учун ҳам ҳўзғир пайтда ёшларга ҳўнар таълими беришни таъкил этишни тўбдан яхшилаш, махаллий йигит-қизлардан юқори малакали кадрлар тайёрлашни йўлга қўйишга алоҳида аҳамият бериш лозим.

Умуман олганда, лойиҳада жумҳуриятимиз халқ ҳўжалигини барқарорлаштиришнинг, унинг аҳолиси фаровонлигини оширишнинг барча жиҳадлари ҳисобга олинган.

Т. НИЗОВ,
«Андижанагроспецремонт» ишлаб чиқарш бйрлашмаси бош директори.

ЯХШИ НИЯТ

Ўзбекистон халқ ҳўжалигини барқарорлаштиришнинг асосий йўналишлари ва бозор иқтисодиётига ўтишнинг қондалари лойиҳаси билан танишар, Орол масаласида йўлаб қондим. Лойиҳада «Орол» дастури, умумдаш аҳамиятга эга, уни амалга ошириш учун Иттифок Бюджетидан капитал маблағ олиш кералиги айтилган. Бу — яхши ният.

Менимча, Сибирь дўрларини Урта Осиёга, ҳўсусли Орол деңгизи минтақаси сари бурш масаласини қўйиш зарурати бор.
Ўзбекистон жумҳурияти ва Қўрақалпоғистон мўхтор жумҳурияти суверен давлатларнинг аниқланган Иттифокда ўз ўрнига эга бўлиши учун Орол масаласи лойиҳасини шу қисмида ўткир қилиб қўйиш керак, деб ҳисоблайман. Бўни таъкидлашнинг сабаби бор. Биринчидан, Сибирь дўрларини Урта Осиёга бурш биз ҳўзир турғунлик йиллари дейдиган даврадаёқ қўйишга ва бу жиҳада анча-мўнча ишлар ҳам қилиб қўйиш керак. Иккинчидан, бу ҳўсусли КПСС XXVIII съезида жумҳуриятимиз вакиллари томонидан аниқ дадил мўлоҳазалар олға сўрилган.

Фикримча, жумҳурият иқтисодиёти ва иқтисодий ҳўётининг етилган масалаларни орасида «Орол дастурининг кўда тўтилиши катта аҳамиятга эга.

М. РАЖАБОВ,
меҳнат ветерани, Тошкент.

• Истеъдодларга кенг йўл ХОРИЖГА... ИШЛАШ ВА ЎҚИШ УЧУН

Истеъдодли ёшларни қўлловчи Улуғвўк номли жағфарма билан Ўзбекистон ёш олимлари ва мутахассислари уюшмаси хорижий дорифунунлар ва илмий марказларда ўқиш ва иш ўрганиш учун истеъдодли ёшлар гуруҳларини тузишга киришди.

Жумладан, халқаро ва ларда қатнашиш учун 20 ўқув алоқалари (АИРЕКС) октябрга жағфарманинг Тошкент Уй-жой-иқтисодий банкдаги 004700003-сон ҳўсб дафтрасига йигирма беш сўм ўтказиш зарур. Тошкент уй-жой-иқтисодий банкнинг кўди 73427. Бадал ҳўқини жўнатган ёшлар тақдифомалар ва анкеталар олишда. Сараблар олинган ёшлар 1991 йилдан Америка Қўшма Штатларининг дорифунунлари ва илмий марказларида тижорат ва менежмент докторларини тайёрлаш дастурига мўвофиқ таълим оладилар, шўнингдек таъланган мутахассислик бўйича иш ўргандилар.

(ЎзТАГ).

ПАХТАНОМА БУГУН ТАБИАТДА ЎЗГА ИМТИҲОН, УНИ ЛОЛ ЭТМОҚДА БИЗ УЙГАН ХИРМОН!

НАМАНГАН АРМУҲОНИ

Вилоят пахтакорлари йиллик маррага етиб келдилар: давлат хирмонларига 364 минг 250 тоннадан зиёд «оқ олтин» тўқидилар.

Вилоятда пахта ҳўсилдорлиги 30 центнерга етди. Уларнинг ҳаммаси юқори навларга тошйрилди. Шўндан 31 минг тоннаси уруғлик пахтадир.

Далаларда 1300 та «зангори кема» ишлади. Хар бири билан ўртача 130 тоннадан пахта териб олindi.

Пахта тайёрлаш йиллик режасининг бажарилишига Чўртон, Янгиқўрғон, Наманган, Тўрақўрғон, Норин, Поп, Задаре, Уйчи, Уйқўрғон ва Қўсонсой районларининг азаматлари катта ҳўсса қўшди.

Вилоятдаги 112 та ҳўжаликдан 85 таси режани мўддатидан илгари адо етди. Наманган районидан «Ленинград», Ороқиникида, Ленин ва Охўнбўбев номли жамоа ҳўжаликлари 35-40 центнердан ҳўсил кўтардилар. Уйқўрғон районидан «Партия XXIV съезди», Ленин ва Охўнбўбев номли, Уйчи районидан «Ленинчи йўл», Ленин номли, Тўрақўрғон районидан Калинин номли, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номлидаги жамоа ҳўжалиги ва бошқа ўнлаб ҳўжаликлар ҳам юқори ҳўсилдорликка эришдилар.

Вилоят пахтакорлари йиллик режага қўшимча 16 минг тонна пахта тошйирди, умумий хирмонини 380 минг тоннага етказди, ҳўсилдорликни эса 31 центнердан ошириш мажбуриятини олди.

ЗАФАР САТРАЛАРИ

Қўрқон Ульёнов райони пахтакорлари зафар маррасини эгаллашди. Улар қабул пунктларига режадаги 59 минг 200 тонна ўрнига 60 минг тоннадан зиёд пахта тошйирди. Ана шу ҳўсилнинг 43,5 минг тоннаси «зангори кема»лар бункеридан тўқиди. «III Интернационал», «Москва», «Қазақдар», «Держинский» номли совхозларнинг пахтакорлари бу ютуққа мўносиб улуш қўшди. Район деҳқонлари ўз иқтисодларини чамалаб чиқиб, алий хирмонни 65 минг тоннага етказишга аҳд қилишди.

Балиқчи райони пахтакорлари 443 минг 620 тоннадан зиёд пахта тайёрлаб, йиллик режани удалашди. Хўсилнинг асосий қисми юқори навларга сотилди. 21 минг тоннадан зиёд пахта машиналар бункеридан тўқиди.

Марҳамат райони пахтакорлари ҳам зафар қўшди. Улар қабул пунктларига 25 минг 700 тоннадан зиёд дурдона тошйирди. Хўсилнинг асосий қисми юқори навларга тошйирди.

Наманган райони деҳқонлари эса йиллик режани 106 фўндан ошириб бажаришди. Улар давлатга 35 минг тоннадан зиёд дурдона ҳўли машина терими режаси удалашди. Агар машина теримига ҳам эътибор берилганда эди йиллик режа бўндан ҳам аввал бажарилган бўларди.

Самарқанд вилоятининг Иштихон райони деҳқонлари ҳам йиллик маррани эгаллашди. Улар қабул пунктларига 44 минг тоннадан зиёд хом ашё тошйирди. Шўнис қўвончлики, бу ерда йиллик режа қисқа фўрсатда бажарилди. Хўсилнинг яримдан кўпроги «зангори кема»лар бункеридан тўқиди.

СИРДАРЕ ВИЛОЯТИ. Комсомол районидаги Тўрғун Аҳмедов номли совхоз районида биринчилардан бўлиб йиллик ре-

жани бажарди. Коллектив давлатга 7100 тонна пахта сотди. Миришкорларнинг режаси қарбўл пунктларига яна минг тон-

Суратларда: 1. Бўлимнинг илгир теримчиси Зоҳида Охўнова. 2. Хирмонда. 3. Пешқадм механизаторлардан Сайфи

Тўйчиев билан Мўхиддин Мамақулов. Уларнинг ҳар бири 200 тоннадан пахта терди.
А. ТўРАЕВ олган суратлар.

Пахтамиз — фахримиз

ҲАМ РИЗҚИМИЗ, ҲАМ ҚҲРОЛИМИЗ

Ҳамид ҒУЛОМ,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси,
СССР Давлат мўкофоти лауреати.

Маррага етишимизга озгина қолди. Йўлнинг ўндан тўққизини босиб ўтишди — қолган бир бўлагини ҳам босиб ўтсак — ишимиз беш, бошимиз баланд, кўксимиз тоғ бўлади.
Зафар қўзонишимизга заррача шўбха йўқ. Хўсил бор, техника мавжуд, юракларда иштиёқ зўр.
Кейинги кўнларда шириллаб ёғиб ўтган ёмғир пахтакорни ваҳимага солмади, аксинча, оғоҳлантириб, хўшёр тортирди: «Хўй, дала шерлари, табиятнинг жиғаларига маҳлиё бўлиб, унинг совуқ қилиқларини, инжиқликларини унутманг асло!»
Йилимиз файзли, баракали, тароватли ва шарофатли келди. Қайта қўриш даврига мўносиб йил бўлди.
Қайта қўриш демак, аввало меҳнаткаш инсон ўз қадрини топадиган замон демакдир, меҳнат аҳли ўз эркига ўзи эга, ўз ерига ўзи соҳиб, ўз орузларини ўзи бемалол амалга ошира биладиган замон демакдир.
Сир эмас. Биз етиш йилдан ортиқ давр давомида марказдан берилган тошйирқларни адо этиш, юқоридан тошйирланган планларни бажариш билан машғул бўлиб келдик.
Не бахти, эндиликда ўзбек халқи ўзлигини топиш йўлига дадил кирди. Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши жумҳуриятимизнинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллиги ҳақида баёноти қабул қилган, йигирма миллион нуфузли заҳматкаш ва фидойи халқимиз кўкрагини тўлдириб, эркин нафас олди. Бошқа жами насб эгалари каби, пахтакорлар ҳам ўз режаларини ўзлари тузиб, ўз касблари қадрини баланд кўтариш имкониятига эга бўлдилар.

Пахта ва ошқоралик...

Пахта ва демократия...

Эндиликда бу атамалар орасидаги яқинлик каттадан-кичик ҳамма бемалол идорқ эга бўлади. Жумҳуриятимиз партия ва ҳўкумати-

нинг халқ ҳўжалиги, пахтачилиги, умуман ҳаётининг ҳамма соҳаларига доир амалга оширган, ошираётган ва ошироқчи бўлган тадбирлари халқ маслаҳати ҳамда мўхокамасидан ўтказилаётганлиги эндиликда ҳеч кимга сир эмас. Бу эса, ошқораликнинг худди ўзгинасидир.

Жумҳуриятимиз раҳбарияти халқ ва давлат, ҳўзирги ҳаёт ва истиқбол масалаларига доир ҳар бир аниқлиқни аввал аҳоли, фўқаролар билан, яъни сиз ва биз билан маслаҳат қилиб, кейин амалга оширишга, бу аслида чинакам демократиядир. Президентимиз И. А. Каримовнинг қайси бир Фармониини олманг, ҳар бири ва ҳаммаси жумҳуриятимиз халқлари, шу жумладан жонфидо пахтакорларимиз манфаатларини қўлаб қабул қилинапти.

Пахта теримига ажратилган миллиардлар пахтакор халқимизнинг анча ночорлашиб қолган ҳаётини бир қадар ўнглаб олишга, оддий кишилар кўнглидаги оруз-умидларини уйғотишга, яхши ёйиш, яхши кийиниш, тўй-томолар қилиш ҳавасларини чечак очдиришга сабаб бўлди.

Бу йилги улуғвўр «оқ олтин» хирмонимизнинг анчагина қисми жумҳуриятимизнинг, яъни пахтакорларимизнинг, халқимизнинг ихтиёрида бўлади. Биз эндиликда бошқа жумҳуриятлар билан, олис-қўнридаги хорижий давлатлар билан бевосита шартнома алоқаларига киришиб, мўстақил халқ, мўстақил давлат сифатида бутун бўй-бастимиз билан қўринамиз, тенг ва баробар мўлоқотга киришимиз, олтин пулга сотган хом ашёларимиз ҳисобига халқимиз учун энг зарур бўлган

замонавий техник асбоб-ускуналардан кенг истиёмол молларигача бемалол харид қила биламиз.

Жумҳуриятимизга, унинг халқларига, азамат пахтакорларимизга қайта қўриш шарофати билан ана шундай дастлабки имкониятларнинг яратиб берилганлиги бозор иқтисодиётига ўтиш дастуруламаларининг амалга ошириши мўқаррар эканлигидан далолат беради.

Жумҳуриятимиз раҳбарияти Умумийтўфқ бозор иқтисодиётига ўтиш сиёсатида қўшилган ҳўлда ўзбеклар диёри, ўзбек халқининг ўзига хос иқтисодий, иқтисодий, миллий хўсусликларини ҳам ҳисобга олмоқни назарда тутар экан, доно иш тўтаётганлиги мўқаррардир.

Мен юқорида баён этган фикрлар ўз-ўзидан, тасодифий бир тарзда пайдо бўлгани йўқ.

Менинг бу фикрларим, таъвишларим, андишаларим, орузларим шу неча-кўнудда пахта далаларида қизғин давом этаётган пахта жангига бевосита алоқадор.

Азиз пахтакорлар! Азамат дала меҳнаткашларини! Сиз эзгу она тупроғимиздан ўз ризқингизни териб олиш билан бирга шўндай улуғ, қўдратли қўролга эга бўлмоқдасизки, биз бу бебаҳо аслаҳа, ноёб қўрол воситаси ила эзу элатлар, улусу халқлар, кишвару давлатлар билан бурро тил ила сўзлашамиз.

Сиз бободоҳқонсиз. Асл деҳқон ризқини ерда қолдирмайди.

Сиз дунё иқтисоди жабҳасига мардона қадам қўяётган қўрашчи, жангчисиз. Жангчи эса, қўролни тупроқда қолдирмайди, елкасида, бошида кўтариб юради.

Ризқимиз ҳам, қўролимиз ҳам ерда қолмасин.

Мўқаддас Ватанинг содиқ ўғлонлари, вафодор қизлари эканлигини яна бир бор исбот қилсангиз, юртдош пахтакорлар!

Ўзбекистон ССЖ Олий Кенгаши қўмиталари жумҳуриятимизнинг 1991 йил бюджетини қўриб чиқишга киришди. Ушбу масалаларни мўхокама қилишда Олий Кенгашнинг бошқа бир қанча қўмиталари раҳбарлари ҳам иштирок этишди.

Ўзбекистон ССЖ Давлат режалаш қўмитаси раисининг ўринбосари А. Г. Корнеев ҳамда жумҳурият мўлоқот вазири ўринбосари В. С. Бегановнинг ахборотларида ҳўкумат ишлаб чиққан дастурлар таърифлаб берилди, қайта қўриш жараёнининг иқтисодий ислохотини чуқурлаштириш ҳамда бозор иқтисодиётига ўтиш билан боғлиқлиги таъкидланди.

Мўхокама қатнашчилари

(ЎзТАГ).

КОМИССИЯ МАЖЛИСИ

16 октябрь кўни Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси янги комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Бу комиссиянинг асосий вазифаси иқтисодий-сиёсий таъкилотлар ва ҳаракатлар билан ўзаро ҳамкорлик қилишдан иборатдир. Мажлисини комиссия раҳбари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси Бюросининг аъзоси, Ўзбекистон ССЖ Вазирлар Кенгашининг Раиси Ш. П. Мирсатдов бошқарди.

Фўқароларнинг сиёсийлаштирилган мўстақил таъкилотлари ва бирлашмалари ҳўзир Ўзбекистонда жуда фаол ишламоқда. Партия эса улар билан ҳамкорлик қилишдан ўзини четга олмайди ва бундай қилмаслиги керак — комиссияни тузиш учун сабаб бўлган асосий омил ҳам ана шўдир. Айни шу комис-

сия норасмий гуруҳлар билан олиб бориладиган ишни мўвофиқлаштириб туриши керак бўлади.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасининг иқтисодий-сиёсий таъкилотлари ва ҳаракатлар билан ўзаро ҳамкорлик қилиш масалалари комиссиясининг биринчи мажлисида комиссия таркиби, унинг низоми, иш режаси таъкидланди, раис ўринбосари ва комиссия котиби сайланди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ОЛИЙ КЕНГАШИ ҚҲМИТАЛАРИДА

БўЛАЖАК СЕССИЯ АРАФАСИДА

Ўзбекистон ССЖ Олий Кенгаши қўмиталари жумҳуриятимизнинг 1991 йил бюджетини қўриб чиқишга киришди. Ушбу масалаларни мўхокама қилишда Олий Кенгашнинг бошқа бир қанча қўмиталари раҳбарлари ҳам иштирок этишди.

Ўзбекистон ССЖ Давлат режалаш қўмитаси раисининг ўринбосари А. Г. Корнеев ҳамда жумҳурият мўлоқот вазири ўринбосари В. С. Бегановнинг ахборотларида ҳўкумат ишлаб чиққан дастурлар таърифлаб берилди, қайта қўриш жараёнининг иқтисодий ислохотини чуқурлаштириш ҳамда бозор иқтисодиётига ўтиш билан боғлиқлиги таъкидланди.

Мўхокама қатнашчилари

(ЎзТАГ).

Президент ҳузурида учрашув

16 октябрь куни Кремлда ССЖИ Президенти М. С. Горбачев касба уюшмалари раҳбарларидан бир гуруҳи билан учрашди.

М. С. Горбачев йиғилганларни ҳалқ ҳужалиги барқарорлаштириш ва бозор иқтисодиётига ўтиш юзасидан у ССЖИ Олий Кенгаши муҳокамасига тақдим этган «Асосий йўналишлар»нинг мазмунидан хабардор қилди.

Ижтимоий ва иқтисодий сиёсатнинг кенг доирадаги масалалари юзасидан бўлиб ўтган фикрлашув чоғида бозор иқтисодиётига ўтиш аниқ-равшан ҳужалик вазия-

тигина эмас, шу билан бирга ҳалқ ҳужалиги самарадорлигини оширишнинг стратегик вазифалари ҳам тақозо этган ҳолис зарурат эканлиги таъкидланди. Бозор муносабатларининг ривожлантирилиши меҳнат-кашларининг ишчанлик фаоллигини оширишга, ишлаб чиқаришнинг аҳолининг ҳаётини яхшироқ қилиш учун йўналтиришга, меҳнатга ҳақ тўлашни пировард натижалар билан узвий боғлиқ қилиб қўйишни таъминлашга имкон беради.

Айни пайтда бозор шартларида меҳнаткашларни пулнинг қадрсизланишидан

иқтимоий ҳимоя қилиш, меҳнатга яроқли аҳолининг иш билан самарали машғул бўлишини, пенсионерлар, ногиронлар, уруш ва меҳнат ветеранлари, ўқувчилар моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлашини таъминлашга оид туркум тадбирларни, айниқса пухта ишлаб чиқиш зарурлиги таъкидланди.

Мамлакатда ҳужалик юртишнинг, иқтимоий турмушнинг демократиялашнинг янги шароитида касба уюшмалари ташкилотларининг ўрни ва аҳамиятига катта эътибор берилди.

(ТАСС).

КРЕМДА СУХБАТ

16 октябрь куни ССЖИ Президенти М. С. Горбачев Кремлда халқ депутатлари Свердловск вилоят кенгаши раҳбарлари, ишчилар жамоаларининг, касба уюшмалари ва талабаларнинг

вакиллари, Уралдаги ана шу минтақа бир қанча корхоналарнинг раҳбарлари билан учрашди.

Свердловскиларнинг илтимосига кўра уюштирилган учрашув самарали ва ама-

лий бўлди. Ҳозир бўлганларнинг барчаси қатнашган суҳбатда Свердловск вилоятидаги иқтимоий-иқтисодий аҳвол билан боғлиқ муаммолар муҳокама қилинди. Ҳеч кечиктирмай ҳал этилиши талаб қилинаётган масалалар ҳам муҳокама этилди.

(ТАСС).

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК ЖУМҲУРИЯТЛАРИ ИТТИФОҚИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИНИНГ МАҚОМИ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатда рўй бераётган чуқур иқтисодий-иқтимоий ислохотларнинг муваффақияти, жамиятнинг ахлоқий ва маънавий тараққиёти ҳар бир совет кишининг маданиятига ва унинг шахсий доимий иқидий камол топтиришга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Бу вазифани ҳал этиш ҳалқ таълими бутун системаси, шу жумладан, ўқув юртларининг эркин ва самарали ишлашини талаб қилади.

Бозор иқтисодиётига ўтиш билан боғлиқ бўлган янги иқтимоий-сиёсий вазиятда мутахассисларни ва илмий-педагог кадрларни тайёрлаш сифати, олий ўқув юртларидаги таълим ва илмий ишнинг самарадорлиги уларнинг ҳуқуқига ва иқтисодий жиҳатдан ҳимояланиши,

давлат томонидан муқим қўллаб-қувватланиши, ўқимчилик ва касб-кор тайёрлагичнинг иқтимоий қадр-қимматини ошириш, билан белгиланади.

Жамиятнинг илм-зиё имкониятларини янада кучай-

тириш, халқнинг таълими ва маданияти даражасини ошириш учун зарур шарт-шароитларни яхшироқ қилиш мақсадида қуйидаги тадбирларни амалга ошириш зарур деб ҳисоблайман.

1. Олий ўқув юртларининг ташаббусига биноан уларга ССЖИ Иттифоқи ва иттифоқдош жумҳуриятларнинг қўшма таълими тўғрисидаги Қонун асослари лойиҳасини кўриб чиқиш пайтида ушбу Фармоннинг қондаларини эътиборда олиш тавсия қилинсин.

2. ССЖИ Вазирлар Кенгаши ССЖИ Иттифоқида олий таълимни ривожлантириш давлат дастурини ишлаб чиқиш чоғида олий ўқув юртларини қайт этиш тартибини, Иттифоқ боджетининг маблағи ҳисобидан олий мактабни пул билан таъминлаш ҳажми-ларини кўзда тутиш, таълимни ривожлантириш нормативларини, Иттифоқ таълим, иқтимоий ва илмий дастуриларни пул билан таъминлаш шартларини белгилаб қўйсин.

Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқининг Президенти

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.

1990 йил 12 октябрь.

М. ГОРБАЧЕВ.

Меннинг қуйидаги мулоҳазаларим, балки, бироз маънос, бироз шифатсиз, бироз мунозаралиқдир. Шунинг учун бошдаёқ муштарийлардан уэр сўраб қўяман. Мамлакатимиз ҳозирга қадар гоёт мураккаб, қинғир-қийишқ, фожияли йўлларни босиб ўтди. Яна шу нарса маълум бўлдики, Форобийдан тортиб Марксга қадар яшаб ўтган инсоният даҳоларининг муроду-мақсадлари, ниятлари аслида олийжаноб ниятлар бўлган экан. Бироқ, афсуслар билан қайт айтмизки, бу олийжаноб ниятлар ҳаётда ўз тўғри ижросини топа олмади. Ҳозирги кунда кўпчилик ҳангома талаблар ўша азгу орзу ниятларни эмас, балки, уларнинг ҳаётда тескари тадбиқ этилганини кескин танқид қилаёттирлар. Эътироф этиш лозим, инқилобдан кейин қўйилган жамиятимиз пойдевори эгри бўлганлиги сабабли иморатимиз широб билан бошқа томонга оғиб кета бошлади. Ҳўш, бу ноҳўш оқибатларнинг ҳаётини сабаблари нималардан иборат эди?

Авалло, инсонлар жамоасининг асрлар мобайнида шаклланган яшаш тарзига зуғум қилинди. Уларнинг табиий турмуш жараёни таваккалчилик билан бузиб юборилди. Тарих оқимида бир ёқлама ёндошилди. Айниқса, жамиятни синфларга бўлишда ўйлаб топилган усуллар қўполлик билан жорий этилди. Расмий сиёсат гайри инсоний тус олди. Синфийлик бироғи остида шифатсиз кураш бошланди. Жамиятнинг йирик-йирик табақалари умуминсоният хонадонидан қўша-қўндуз ҳайдаб чиқарилди. Ёхуд бир оила аъзоларининг орасида сунъий равишда тиканакли симлар тортилди. Натияжада, умуман мезгилга, бошқача фикрловчиларга қарши нафрат туғиси бедодлик шаклида оммага сингдирилиб, таслим бўлмаганларни янчиш керак, деган ваҳшиёна ақида пайдо бўлди. Ота учун бола, бола учун ота жавабгарликка тортила бошланди. Ҳатто ўз тирчичилигини амаллаб ўтказадиган ўртаҳол деҳқонлар, савдогарлар аҳли ҳам қўлоқ ва текинхўрлар сифатида йўқотилди. Қатагон қилинди. Бутгина эмас, уларнинг ҳали онги шаклланимаган бегуноча бола-бақрақлари ҳам қўвғинга учради. Яқинлари эса бадном этилди.

Аҳвол шу даражага етиб бордики, ўн еттичи йилга қадар қайси бир ойда бунёд этилган бўлса, улар ўтмишни эслатувчи ёдгорлик деган фатво остида вайрон қилинди. Одамларнинг виждон эркинлигига сурутбарлаша сунқасд уюштирилди. Дин афюндир деган широб остида асрлар давомида шаклланган аҳлоқий ақидалар хуруфот деб эълон қилинди, нафис санъат билан зийратланган масжидлар, черковлар бузилди, мазорлар оёқ ости бўлди. Жаҳолат шу даражага бориб етдики, ўзга имлодаги ҳар қандай китоб — у Қўрғоним ёки Навоий достоними, бирваракайига ёқиб юборилди.

Давр қарама-қаршичилигини тушуниш-тушунамай, халқ озолиқ ҳаракатига қўшилганларга гайри илмий, гайри сиёсий лақаблар тақалди. Жумладан, Россияда бўлиб ўтган ички муҳорабалар фуқаролар урушин деган ҳолис ном билан аталган бўлса, худди шундай ҳаракатлар бизнинг ўрта Осиёда бирваракайига босмачилик, яъни талончилик деган баҳдазм номга сазовор бўлди. Устоз Абдулла Қаҳҳор лутф қилганидек Швердин сингари ёзувчиларнинг ижодида ўзбек халқининг меҳнаткаш аҳолиси образларининг сонидан кўра босмачилар образининг сони бир неча баробар ошиб кетган эди. (Балки бу ўринда бироз муболага бордир).

Зиёлиларнинг аянчили аҳолисини эса, айтиб ўтирмаса ҳам бўлар. Бироқ, азалдан ичи қора ва ҳасадгўйлик борасида донг чикарган баъзи маърифат аҳлига айнан худ беган эди. Улар фурсатдан фойдаланиб, бир-бирларининг юзларига тобора қўроқроқ қора ранг чаплай бошладилар. репрессива усул эса уларни гумдон қилар экан кўпинча солпарини ўзларидан чиқарар эдилар.

Афсуски, кўпдан-кўп ноёб истеъдод эгалари ноҳақлик қурбони бўлиб кетдилар. Лекин «яффо чеккан»лар орасида ҳеч қандай фазилатга эга бўлмаган, ҳатто тоғламалар, баҳил ярамас кимсалар ҳам бор эдики, уларнинг баъзилари ўзларини оппоқ фаршга санаб, образли қилиб айтганда, жамоата пешводи ҳам даъво қилдилар. Лекин нима бўлган тақдирда ҳам уларнинг барчаси учун шифатсиз муҳит айбдор эди. Унутмаслик керак, одамларнинг феъл-атвори учун жазолаш ҳар қандай тузумини ҳам беорбў қилади. Тарихий жараёнга ноодил, субъектив ёндошиллар шу кунларда ҳам, ҳатто халқаро миқёсда давом этди. Афғон оппозициячиларини — мужоҳидларини ўз номлари билан атамасдан уларни ёппасига «душман» деб эълон қилди. Қўлоқни, душман сўзи Шарқ тилларида умуман ганим маъносини англатади. Қўшн қўшнига ҳам душман бўлиши мумкин. Душман сўзи курашаётган ҳар икки тараф учун муштарак бўлган турдош сўздир. Ўтган неча ўн йилликлар мобайнида фидойий халқимиз намойиш этган сабру бардошчи, буюк меҳнатчи, валломат раҳбарлигининг хизматларини камситиш гуноҳи азимдир. Бироқ, юз берган ноҳўш воқеаларни умуман чамалаб қарасангиз, у ўрта аср инквизиция-

сининг ўн еттичи йилдан кейинги айнан тақдори бўлиб қўринади. Биз бу хатоликларини синфийлик назариясини қўпол равишда вулгарлаштириш оқибати деб биламиз.

Ҳўш, синфийлик борасидаги чекинишлар эътироф этилди. Айб бир гала дохилларга ҳамда партиянинг бўйига ҳам қўйилмоқда, дейлик. Лекин ушбу қўлдатларнинг илдири анча чуқур. У умуман босқинчилик сиёсатининг найрангларига бориб тақалади. Ажабод, 70 йил ўтган энди биз тамомил янгича, тамомил ўзгача бир табақаланишнинг тўғри бўлиб турибмиз. Синфийлик ўз даврида умуминсонийлик билан чиқишолмаган бўлса, энди миллийлик байналмилалчилик билан. Улар қандай оқибатларга олиб келатганини ёхуд олиб келишини қаромат қилиш учун пайғамбар бўлиш ҳам, донишманд бўлиш ҳам шарт эмас. Турфа миллатли империялар тарихида ҳам кўп учраган. Уларнинг салтанатини доимо зўрлик, яъни қўрол кучи сақлаб турган. Бош-

пирнинг «Қирол Лир»ида шундай сатрлар бор: Рухан тетик бўлмоқнинг тилайди замон, Ҳозир шундай даврдир. Бугунгидек ўта мураккаб вазиятда ўрта Осиё жумҳуриятлари ва Қозғоистон раҳбарларининг бошлари бириктирилган. Олмаотдаги учрашувлари тарихий воқеа бўлди, десам, янглишмасам. Раҳбарларимизга бундан буён ҳам куч-ғайрат, сабр-матонат тилаймиз. Ўйлаймизки, уларнинг маслаҳатчилари ҳам майда-чуйда гаплар, «тушунтириш»лар билан ўз ҳужайиларини қалғитмасалар.

Тагин бир масала ҳусусида фикр билдирмоқчиман. Ҳамма жойда бўлганидек, бизда ҳам бир қанча норасмий уюшмалар мавжуд. Мен улар билан жумҳурият раҳбарияти ўртасида кескин низога сабаб бўладиган ихтилофлар йўқ бўлса керак деб ўйлайман. Иккаласининг ҳам дастурлари халқ манфаати деган сўзлар билан бошланиб,халқ манфаати деган сўзлар билан тугайди. Бироқ, улар орасидаги баъзи аңгашимовчиликларни қандоқ тушунмоқ керак?

• Ёзувчи мулоҳазалари

РУХАН ТЕТИКЛИКНИ ТИЛАЙДИ ЗАМОН

Абдулла ОРИПОВ.

Ўзбекистон халқ шоири, СССР халқ депутаты.

қа талай қўлмиллатли мамлакатларнинг исбатанг осийишталарини эса, уларда яшовчи фуқаро манфаатининг муштараклигидан ахтармоқ керак. Қатагон даврларига қайтиш ҳақида эса гап ҳам бўлиши мумкин эмас. Зеро, биз 2000 йил остонасига турибмиз.

Халқлар ва миллатларнинг уйғонилишига, топталган ҳақ ва ҳуқуқларини таниётганликларига мутлақо табиий жараён деб қарамоқ лозим. Ер юзиде мустамалакчиликнинг охири закирири узилётган ушбу йиллар гоёт сарттавиш йиллардир. Бунинг барчамиз кўриб турибмиз. Уйғонаётган миллатлар азалдан, озоликка қанққ бўлиб юрганичи сабаблани, гоҳо ортинча ахтиросларга берилиб, гоҳо баъзи таъмағир турухларнинг қўқуларига учиб, баъзан дўстлик, қўни-қўшничилик каби муқаддас тушунчалардан воз кечинишга ҳам тайёрдилар. Баъзан уларнинг вакиллари дунёда фақат бизнинг миллат ягона, фақат биз бекторимиз, фақат биз афзалмиз. Ўзгалар эса биздан албатта бир бош пастдирлар деган ноақидага ёпишиб ҳам олаётдилар. Россиядаги баъзи шахсларнинг хатти-ҳаракатлари бунга мисол бўла олади. Албатта, уйғонини ҳар бир миллат орзу қилаётган тарихий ҳолат, эзгу армондир. Йиллар мобайнида камситилган эллар ўз тили, ўз мероси, ўз қадриятларини таниса, ўз тили, ахир, бунинг нимаси ёмон? Биз ҳозир узок давом этган ўйқудан уйғониб, шўъладан қўзи қамашиб турган одамларга ўхшаймиз. Ана шундай бир пайтда гоёт донолик ва жасорат билан иш тутиш лозимки, жумҳуриятимизда бу соҳада қўйлаётган қадмларни қўтламоқ керак.

Тилимизга давлат мақоми берилиши, кўча ва муассасаларнинг номланishiдаги янгиликлар албатта тахсинга лойиқдир. Лекин, ҳақинчирашимиз, сусткашлигимиз ҳам борки, биз бунинг очик-ойдиқ эътироф этишимиз керак. Гоҳи эса, миллийлик билан миллий маҳдудлик, айниқса, шовинистик қарашлар аралаш-қуралаш бўлиб кетаётди. Тарих уқдиради, миллат эмас, балки нотўғри миллий сиёсатга қарши курашмоқ лозимдир. Халқимиз, бошинг тошдан бўлсин, дейди. Лекин баргиринг тош бўлсин демайди. Тўртта муниқиллаған гайри миллат вакилини тулургимиздан ҳайдаб чиқарсан бирор мурод ҳосил бўлмайди. Ёхуд бир тўда боши бузуқнинг қўқуси туфайли тўқилган қонларни қон билан ювмоқчи бўлсан, у ҳам бирор яхшиликка олиб келармикан? Лекин нима бўлган тақдирда ҳам адаллатни тиклаш шарт.

Авалло қонли базмларнинг ташкилотчиларини топиш керак. Шу маънода жумҳурият Президентининг минтақадиги кейинги воқеалар муносабати билан Иттифоқ Олий Раёсати-га йўллаган талабномаси гоёт ўринли бўлди. Лекин, уқддан берилган жавоб бизни қониқтирмади. Бу жавоб илм-илмий галлардангинга иборат. Ҳа, масалани кенг қамровда, узокни ўйлаб, ўз иззатини унутмаган ҳолда иқтисодий-сиёсий мустақиллигини теран тушуниб, ҳал этиш ҳозирги кунда айниқса муҳимдир. Шек-

Мен ушбу манзарани кичик бир латифа воситасида ўзимча, изоҳлаб беришга ҳаракат қиламан.

Бир кунинг уч-тўртта савдогар сафарга отланишидир. Таажжубки, уларнинг ҳаммаси ҳам ўта танбал, ўта ялғов кишилар экан. Савдогарлар юра-юра охири бир қудуқ бошида тўнаб қолганидан бўлишидир. Аёнки, отларга ем бериш керак, сўғориш лозим. Шу юмушларни бажаришга келганда сайёҳлар орасида низо чиқибди:

— Отларга сен қарайсан, йўқ, сен қарайсан, — қабилда даҳанаки жанг бошланиб кетибди. Отлар эса ҳануз оч. Шунда савдогарлардан бири шерикларига қуйидагича шарт қўйибди: келинлар, ҳар биримиз овоз чиқармасдан, мум тиллашадик, жим ўтиравеялик. Агар кимда-ким биричини гапириб юборгудек бўлса, отларга ўша қарайди. Шу орада аллақайдан саҳро қароқчи пайдо бўлибди. Қароқчи назар гашласан, қудуқ бошида уч-тўртта лашанг жойидан жилмай миқ этмай ўтирган эмиш. Тангрикор ўғри шовилмасдан отларни қозикдан бир-бир ечиб, ҳаё-хуйт дегунча олдиға солиб ҳайдаб кетибди. Шунда сайёҳлардан бири, азоборини қойди олмагагиндан: — Отларимиздан айрилиб қолдик, отларимиздан айрилиб қолдик, деб кичкириб юборибди. Қолганлари эса, бирваракайига: Мана, отларга энди сен ем берасан, уларни энди сен сўғорасан деган экан.

Қиссадан ҳисса шулки, бизлар мен биринчиси, сен биринчиси, дея ўрин талашиб юргандан кўра, отларимизни ўғри урмасдан бурун тўйгазиб, сўғориб қўйايлик. Ҳа, азиялар, демократия тўрт оёқли отга ўхшайди. Унинг ҳам ишқибозлари кўп... Турли иқтимоий иллатлар қаторида гуруҳбозлик, мансабпарастлик, маҳаллийчилик,оёрў талашини, ҳасад, фисқу фасод сингари ярамас хуружлар ҳам борки, уларнинг миллатпарварликка заррача алоқаси йўқ. Ансинча, содда ва мўмин халқимиз баъзилар урун шунчаки қалқон, сохта шон манбаи бўлиб хизмат қилаётди, холос. Баъзи «мардлар эса ўз асл ниятларини ҳеч қачон яширмайдилар. Масалан, жиноятчилар уюшмасида умуман миллат фарқланмайди. Бу мантиққа албатта эътибор қилинг.

Бугунги миллий муаммолар ечимини ҳеч ким марҳумлардан ёхуд туғилмаган болаларимиздан сўрамайди. Москвада ишлаймизми, Тошкентда хизмат қилаймизми, қайси миллатга мансуб бўлмайлик, бугунги можаораларнинг жавобгарлиги барибор бизнинг бўйнимизда, яъни шу кунларда иш юртиб, нутқ сўзлаб, шеър ёзиб юрган бизнинг авлодининг бўйига тўшади. Ушбу оғир масъулиятни сира-сира унутмаслигимиз керак.

Тагин бир гап. Ҳозирги маънавий дунёимизда ҳатто нафас олгунчалик бўлсада бўшлиқ қолдирмаслик керак, деб ўйлайман. Акс ҳолда бундай бўшлиқни ҳар қандай димчиқан, бузуқ ҳаво эғаллаб олиши мумкин. Афсуски шундай бўлаётди ҳам, Эзгулик гафлатда қолганда Иблис ҳазратлари ишта тўшади. Бундан эса алҳазар!

ЎЗБЕКИСТОН БАСТАКОРЛАР УЮШМАСИ БОШҚАРУВИ ПЛЕНУМИ

16 октябрь куни Тошкентда Ўзбекистон Бастакорлар уюшмасининг оммавий муштараклигида маданиятни ривожлантириш масалаларига бағишланган пленуми очилди. Беш кун давомиде энг яхши концерт залларида, Тошкент ва

Тошкент вилоятининг маданият уйлари ва саройларида жумҳуриятимиздаги етакчи профессионал ҳамда хаваскор музика жамоаларининг концертлари бўлади. Бастакорлар, муштаракнослар ва икжрочиларнинг давра суҳба-

тида аввалги пленумдан кейин ўтган беш йил ичидеги иш якуллари муҳокама қилинади. Кенг доирадаги тингловчилар учун яратилаётган музика асарлари сависсини кўтаришга доир тадбирлар

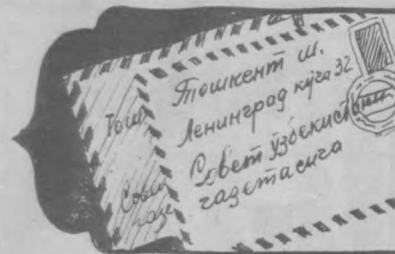
туркумини ишлаб чиқиш режаланштирилган.

Пленум очилган кунинг берилаган концерт ҳақиқий музика байрамига айланди. Унда Ўзбекистон пойтахтининг энг яхши жамоалари қатнаш-

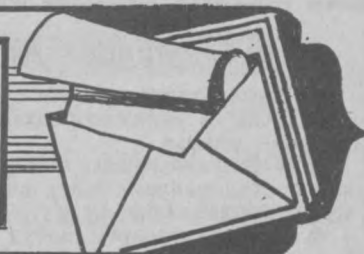
ди. Пленумга мамлакатимизнинг турли минтақалари Қозғоистон ва Ленинград, Тожикистон ва Туркманистон, Татаристон ва Догистондан меҳмонлар келишди.

(ЎЗАТАГ).

Обуна-91

Халқ ородаси

РЎЗНОМА ПОЧТАСИ:

● Утган ойлари мобайнида «Совет Ўзбекистони» рўзномаси муштарилардан 19 минг атрофида хат-хабар, мақола, шикоят, ариза олди.

● Келган хатларнинг туққиз мингга яқини рўзнома саҳифаларида чоп этилди.

● Тегишли ташкилотларга текшириб, ҳал этиш учун юборилган 3 мингга яқин шикоят, аризаларнинг аксарият қисмига ижобий жавоб олинди.

● Лекин айрим министрилар, идоралар, областлар ва районлардаги партия, совет, ҳўжалик органлари меҳнаткашларнинг ҳақли талабларига ўз вақтида жавоб беришмаяпти.

● Биз келгуси саҳифаларда ўз вақтида жавоб йўлламаган ташкилотлар номини эълон қилиб боришимиз.

● Рўзномада эълон қилинган мақолаларга бийдирилаган фикр-мулоҳазалар, таклиф-истаклар тобора кўпайиб бораёпти. Шундай мактублар 700 тадан ошди.

Президент Фармони қандай бажариляпти?

ҚИШЛОҚҚА ГАЗ КЕЛДИ

Намангандаги 2-механизацияланган кўча колонна ишчилари шу йилнинг 8 оyi мобайнида 50 километр масофада қувурлар ётқизиби, виллоятдаги 2385 хонадонни «зангори олов» билан таъминладилар. Қувурчилар Наманган ноҳиясидаги Оржоникидзе, Охунбоев номи, Тўрақўрғон районидagi «Партия XXV съезда», «Ўзбекистон» жамоа ҳўжаликларида катта ҳажмдаги газлаштириш ишларини қисқа муддатларда тугатди.

Хўзир Пол ноҳиясидаги Беруний номи. Наманганда

ги «Самарқанд». Чуст ноҳиясидаги «Ғалаба» давлат ҳўжаликлари хонадонларига, газ ўтказиш қизғин давом этяпти.

Колонна меҳнат аҳли шу йилнинг ўзида қандаи 1 миллион сўмлик ортиқча иш бажаришга, келаси йил эса ишлаб чиқариш ҳажмини уч баравар ошириб, 10 мингдан зиёд қишлоқ хонадонларини газ билан таъминлашга аҳд қилишди.

Т. СУЛАЙМОНОВ, «Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

ЛОҚАЙДЛИК

Қишлоқ аҳолисини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш тўғрисидаги Фармонни меҳнаткашлар миннатдорчилиги билан қўлиб олишди. Қишлоқларда бу муҳим ҳўжатда белгиланган кент қўламли ишларни бажаришга киришди. Афсуски, ҳалигача баъзи жойларда бу масалага етарлича аҳамият берилмапти.

Жумладан, бизнинг Қирова районинида газлаштириш ишлари ўзда-жўлда қилиб келяпти. Тўғри, бу йил ўтган йилдагига қараганда 8 километр кўпроқ масофада газ қувурлари ётқизиш мўлжалланган.

Бунинг устига баъзи ҳўжалик раҳбарлари газлаштириш учун маблағ ажратмаётганлиги ва ўз вақтида лойиҳа-смета ҳўжатларини тайёрламаётганлиги ҳам иш-

нинг олға силишига ҳалақит берипти. Масалан, «Москва», «Искра» жамоа ҳўжаликлари ҳалигача газлаштириш идораси ҳисобига маблағ ўтказгани йўқ. Натияжада мазкур ҳўжаликлар хонадонлари «зангори олов» билан таъминланмай қопляпти.

Айниқса, райондаги Рақон ва Қашқар қишлоқлари аҳолиси раҳбарларнинг боқибегамлигидан озир чекишяпти. Нега десангиз, бу қишлоқлар енгинасидан Бухорогази ўтганлигини ҳисобга олиб, ўша газдан улаб берамиз, дея ваъда қилишганди.

Халқимизда «Ваъдага вафо — мардининг иши» деган нақл бор. Қишлоқ Советлари, ҳўжаликлар ва район раҳбарларининг бу нақлга амал қиладиган вақтлари келмадимикин?

Х. ТОЖИМАТОВ, Фарғона виллояти.

ҲАМОН ОРЗУ БЎЛИБ ҚОЛМОҚДА

«Правда», Киров номи, Махтумқули номи, «Коммуна», «Октябрь» 50 йиллиги, колхозлари, Беруний номи, Будённый номи, «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» совхозлари ўтган йили пахта тайёрлаш планларини ошириб бажариб, анчагина даромад олишган эди.

Мазкур ҳўжаликларда бу йил ҳам пахта ва бошқа қишлоқ ҳўжалик экинлари ҳосилини йиғиб-териб олиш уюшқоқлик билан давом эттирилмоқда. Далалардаги ҳосил чўғи бу йил ҳам планлар тўлиб, ҳўжаликлар иқтисоди анча юксалишни кўрсатмоқда.

Районда план ва меҳбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш учун катта ишлар қилинаётгани ахши, албатта. Аммо ана шу планларни бевосита бажарётганлар ҳақида ҳамхўрлик унутиб қўйлаётганлиги ачинарли ҳолдир.

Қишлоқларнинг қўнчилик аҳолиси ҳануз водопровод суви билан таъминланмаган. Қудуқларнинг шўр сувини истеъмол қилиш натижада одамлар турли касалликларга чалинапти. Ўзгача фойдаланиш эса ҳамон орзу бўлиб қопляпти.

Г. ҚАЛАНДАРОВ, ветеран ўқитувчи.

Тахририят ушбу шикоятни БЕРУНИЙ РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОЯ КОМИТЕТИГА юбо-

риб, қўйидаги жавобни олди: — Ариза атрофида ўрганиб чиқилди. Аҳолини газ ва сув билан таъминлаш борасида аниқ чора-тадбирлар белгиланди. Шунга кўра ҳозиргача бирмунча ишлар амалга оширилди.

Шу йил бошида районда «Ўзбекгазстрой» трестига қарашли махсус кўча механизациялашган колонна ташкил этилди. Бу колонна муҳтор жумхўриятнинг жанубий районларини газлаштириш билан шуғулланмоқда. Кўча колонна бунёдкорлари «Сазакина

ВАЪДА ЭМАС, СУВ КЕРАК

Ҳурматли редакция! Биз Хатирчи районидagi Самарқанд кўчасида истиқомат қилувчилар сув ўрнига ваъда олиб, чарчаганимиздан сизга ёзишга мажбур бўлдик. Асли воқеа мана бундай.

Бундан 10 йил аввал, яъни 1980 йилда кўчамизга водопровод ўрнатилганда жуда секин-секин, аммо қувончимиз узокқа чўзилмади. Уч-тўрт йил

тўғри эканлиги маълум бўлди. Ўзага келган қўйинчиликни тўғатиш ва аҳолига етарли миқдорда сув келишини таъминлаш мақсадида махсус бригада тузилди. График асосида Самарқанд кўчасига сув бериш қўлга қўйилди.

Бундан ташқари Янгйобод посёлкисини сув билан мўнтазам таъминлаш мақсадида посёлкага келтирилган водопровод тармоғини Дамхўжа тармоғига улаш бўйича лойиҳалаш ишлари амалга оширилмоқда. Шунингдек, посёлкада сув тўплаш ҳавасини қайта таъмирлаш учун ҳам лойиҳа ишлари бошлаб юборилди.

БОР ОТАНГА, БОР ОНАНГА

— Мен 1983 йилдан буён Бойсун геология қидирув партиясида тоқари бўлиб ишлайман. Ойла кўрганimgа 5 йилдан ошди. Энди мустақил оила сифатида алоҳида уй-йўли қилишим керак. Шу мақсадда уч йил олдин қишлоқ Советига томорқа ери учун ариза берган эдим. Лекин ҳанузгача ер ололмай сарсонман. Қишлоқ Советидagiларга учрашсам, бор отанга, бор онанга қабилда иш тутишмоқда.

Н. РАҲМАТОВ, Ушбу хат юзасидан БОЙСУН РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОЯ КОМИТЕТИДАН қўйидаги жавоб олинди:

Ариза қишлоқ Совети ижроия комитетига ўрганиб чиқилди. Ҳақиқатан ҳам Н. Раҳматов оиласи алоҳида ҳўжалик ҳисобланади. Ойлаги томорқа учун ер ажратилди.

«ТОПТАЛАТГАН ДОРВОР ГИЕҲЛАР» МАҚОЛАСИНИ ЎҚИБ...

АРПАБОДИЁН ЎСТИРАЙЛИК

Касбим агроном бўлгани учун мақолани ўқиб чиқдим-у, ўйга чўмдим. Ҳаёлимга бундан анча йиллар олдин бўлиб ўтган воқеа тушди. Қиш кезлари эди. Рафиқам қаттиқ шамоллаб, иситмалаб нафаси қисиб, алаҳдай бошлади. У пайтда шифохоналар ҳозиргидей ҳар қадамда эмасди. Шошилиб Алихонтўра Шокиров (у киши ўз даврининг етук олим ва табиби эдилар) ҳузурига бордим. Табиб қўлимга икки сиким уруғ тутқазиб, бунинг номи арпабодидён, қайнатиб икки соат тиндириб, уй маҳал ичириб, деб таъкидладилар. Дарҳақиқат, бемор тез кунда дардига шифо топди. Шу-шу табобат илмига ихлосим янада ортиди.

Арпабодидён (анис) жуда кўп дардга даво. Айниқса, сарик, ошқозон-ичак касалликлари билан бизда кўплаб беморлар азият чекади. Бу доривор

ғиёҳ эса хасталар жонига оро қиради-ку. Афсуски, келк табобатининг ана шундай сирҳи кучидан етарли фойдаланилмапти. Шу ўринда бир мулоҳазани айтиб ўтмоқчиман. Кўпгина доривор ғиёҳлари, масалан, арпабодидённи маданий шароитда ҳам ўстириш мумкин. Гўл ўрнида мактаб ва боғча ҳовлиларига экиш мумкин-ку. Чунки унинг гули жуда чиройли. Ҳиди эса ёқимли. Лимон ўтти олиб кўринг. Унинг баргини чой ўрнида дамлаб ичилса, нафас қушиш, ҳансиреш дардидан қутуламиз. Айниқса, шифохоналар ҳовлисида парвардилаш фойдадан ҳоли эмас-ку.

Хуллас, табобат илмининг ўрганиш ва турмушимизда қўлланиш соғлиғимизни тиклашда жуда муҳим ўрин тутаяди.

А. НАБИХЎЖАЕВ, пенсционер.

● ИЖАРА ПУДРАТИ — ИШИМИЗ ҚУДРАТИ

МЕБЕЛЧИЛАР АҲДИ

«Аҳолини сифатли мебель маҳсулотлари билан таъминлаймиз!» — Андижон мебель фабрикаси коллективи ана шу шир остида ишламоқда. Эндиликда корхонада кўпроқ сифатли маҳсулотлар тайёрлаш мақсадида иш жараёни такомиллаштирилиб, янги техника ва технологияни ишлаб чиқаришга жорий қилиш жадаллашяпти. Меҳнатнинг самарали усуллари ҳам мебелчилар эътиборидан четда қолгани йўқ. Улар октябрь ойидан бошлаб ижара пудратига ўтиб ишлашяпти.

Фабрикада ойлик режалар муттасил бажариб келиняпти.

Жумладан, ўтган ойда 5 миллион 197 минг сўмлик маҳсулот тайёрланиб, шартномадаги режа 102,5 фоизга удаланди. «Янгилик» белгиси билан 2 миллион 107 минг сўмлик мебель ишлаб чиқарилди.

Айни пайтда корхона ахли иқтисодий билимларини бойитишга ҳам ҳаракат қилляпти. Ишчилар, мухассис ва иқтисодчилар билан биргаликда бозор муносабатларига доир муаммолар ҳақида суҳбатлар ўтказилмоқда.

Ш. КЕЛДИЕВ, «Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

ГАЗЕТХОН:

МИННАТДОРЧИЛИК БИДРАДИ

РЎЗНОМА ЁРДАМ ВЕРДИ

● Ҳурматли редакция ҳодимлари! Мен айрим шифокорлар қизимнинг касалини тўғри аниқламай, сарсон қилишгани ҳақида ёзиб юборган эдим. Сизларнинг аралашуvingиз билан қизим Фарғона виллоят касалхонасига етқизилди. Бу ишда Марғилов шаҳар «Ипакчилик шаҳарчаси»даги болалар касалхонасининг бош врач А. Муродов жонбозлик кўрсатди.

Бемор қизимнинг соғайи-

МУЛОҲАЗА ЮРИТАДИ

САДОҚАТ БЎЛСА...

● Мен газетанинг сентябрь ойидаги «Халқ ородаси» саҳифасида берилган «Виктори қўнчалмасмикин?» сарлавҳали мақолани ўқиб го-яда тасвирландим. Ҳатто кўзларимдан ёш чиқиб кетди. Ана шунда мақола автори, уч гўдақнинг онаси Ш. Абдураззоқованинг ирода-сига таъзим айлагим келди. Оиласига садоқатли, болаларига меҳрибон, меҳнаткаш, сабр-тоқатли шундай аёллар бор экан, дунёда эзгулик, муруват, яхшилик барқарор бўлаверади.

Мен тирин болаларини етим

шида виллоят бирлашган болалар касалхонаси бош врач, жарроҳ М. Мамамов, жарроҳ О. Махмуджоновлар билим, тажриба, ширин сўзларини аямшадилар. Мен фарзандимни соғ-саломат бағримга қайтишига кўмаклашган сиз, редакция ҳодимлари ва қўли енгил шифокорларга чин дилдан миннатдорчилик бидираман.

М. АМИНОВА, Марғилов шаҳри.

О. САИЛБЕВ, ветеран шифокор, Свердлов району.

Ўқид қилади

САЛОМАТЛИККА ЗАРАР

● Москва району ҳудудда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бўйича талайгина ишларни амалга оширишми. Шунга қарамай, дилни гаш қиладиган муаммолар борки, бу ҳақда ёзмай илжонимиз йўқ.

Масалан, район марказида дон маҳсулотлари комбинати жойлашган. «Усельхозхимия» району бирлашмаси ва унинг омборхонаси эса комбинат билан девор қўшни. Бу ерга қараверишда ариқ ўтган бўлиб, унинг аҳолини кўриб кўнгил бузилади.

Бунинг устига чор атрофда талайгина аҳоли интиқо-

● ГАЗЕТХОН ИЛҲОМИ

ЭПИГРАММАЛАР

УЗИ ВА СЎЗИ
«Гулларинг узанинг» деган, Ёзувни кўйди осиб.
Сунгра жунаб кетди у,
Очилган гулни босиб.

БРИГАДИР
«Ишга чик!» деб уйма-уй,
Чоптирдилар отини.
Ҳанузгача кўрганам,
Дала юзин хотини.

ЖАРИМ
Шоёр Комилжон тўйда,
Юз грамм отиб олди.

М. ҲАСАНОВ,
Москва району атроф-муҳитни муҳофаза қилиш комитети инспектори

Эртаси ҳўжжанин,
Юз сўмга «сотиб олди».
АШИРИЙ БИЛАСИМИ?
Билансиз Амриин,
Планини оширди.
Қандай қилиб дейсанми!
Ачча ерин яёрди.
ҚОРОВУЛ
Пахтага қоровулман,
Деҳди мактабим Долк.
Пахтазорини оралаб,
Юрар узанинг моли.
Нурдидин ЯҲЕВ,
Самарқанд

● Байналмилал дўстлик, қардошлик ришталари

Сўлим қишлоқнинг ёш қариси куй-қўшиқ садолари янграб турган бу хонадонга таширғи буюра бошладилар. Ёш-яланғлар меҳмонлар хизматида. Юзлариди табасум барқ уриб турган хонадон соҳиблари — Қўрбонқилич ака ва Омонул опаларнинг қўллари кўксиларида: «Хўш келибсиз! Марҳамат, тўрға ўтинг».

Бугун биз бу ерга оиланинг камтарона меҳмонлари бўлишдан ҳам муҳимроғи — турли миллат вакиллари бўлиш бир-бирдан сулув келинларини қизларидан ортиқ суийб ўтирганини ўз кўзимиз билан кўриш учун келгандик. Қўзлаганимиздан ҳам ортиқ илтифотда дуч келдик. Бу оиланинг меҳмондўстлиги азалдан қишлоқ аҳлига маълум ва машҳур экан.

Қўрбонқилич оға ҳамда Омонул оға Аразовларни «Қирқиз» совхози меҳнаткашлари ибратли ота-она, қайнота ва қайнона сифатида, қолаверса узок йиллар

БАХТИЁР ОИЛА

қўжаликнинг оғирини енгил қилган меҳнаткаш қишлоқ эканлиги учун ҳам яхши танийдиклар.

— Олинғлар, еб-ичиб ўтиринғлар, ўзимизнинг полздан. Сизларга атаганимиз ҳаммасини, — дейди меҳмоннавозлик билан Омонул оға.

Қишлоқда байналмилал оилалар кўп. Аммо Қўрбонқилич оға билан Омонул опаларнинг ўғиллари турли миллатга мансуб оилаларнинг қизларини ўзларига умр йўлдошликка олиб, иноқ ишбатанликларига бутун қишлоқ аҳли ҳавас қилишди. Қўрбонқилич оға ва

Омонул опанинг болалари Амир, Пирназар, Холназар, Бекназарлар совхозда ўз ихтисосликлари бўйича хизмат қилдилар. Уларнинг бири шофёр, иккинчиси механизатор бўлса, бошқалари оила пудратга олган 10 гектар ерда меҳнат қилдилар. Келинлари Олмагул, Галя, Бибисора, Ойгонлар ўзбек, туркман, татар, тожик миллатларига мансуб.

Қўрбонқилич оға асли туркман бўлиб, 47 йил колхозда бригадир бўлиб ишлади. Улуғ Ватан урушида қаҳармонларча жанг қилди. Ҳўзир 27 нафар набира бўласи атрофида.

Район хотин-қизлар кенгаши, «Қирқиз» совхоз маъмурияти партия ветеранлари, қишлоқнинг обрўли оқсоқоллари билан уюш-тирган анъаналаридан бири — «Ойла» кенасини ўтказиш учун ҳўжаликка меҳнатини синган Аразовлар оиласи танланганлиги бежиз эмас.

Қишлоққа мана шундай байрамлар, учрашувлар жуда зарур экан. Қўрбонқилич оға ва Омонул опаларни ҳам, улар бирлаштириб ўтирган байналмилал оилаларини биз жуда яхши билимиз. Мана шундай мустахкам, иноқ, самимий сўзлари билан ҳам маънавийнинг кўнглига жой топадиган инсонлар кўпаяверсин.

З. ЭРИМОВА, Элликқалъа району хотин-қизлар кенгаши раиси уйибосари.

● Ойла аъзолари жамулжам бўлганида...

З. ҚОЗОҚОВ олган сурат.

«МЕҲРИНГИЗГА ТАШНАМАН, ОТАЖОН!»

Мен Уфа шаҳридаги 28-махсус мактаб-интернатда тарбияланганман. Шунинг учун ҳам ота-онасиз ёки улардан йироқда ўсатган гўдакларнинг меҳр-муруватига ташна бўлишини алоҳида ҳис қиламан. Биз тақдир тақозиси билан урушда ҳалок бўлганларнинг болалари интернатларда, болалар уйларида яшаганимиз. Лекин ота-онаси бўла туриб, уларнинг меҳрига зор бўлиб ўсатганларнинг ўқис қалбларини, маънос кўзалари мени ларзага солади.

Шу муносабат билан қўлағим қалам тўқаган бир воқеа ҳақида сизларга ёзиб юборишни лозим топдим. Бундан бир неча йил муқаддам Равшан исмли гўдакни шаҳримиздаги болалар уйига келтиришганди. Унинг онаси вафот этган бўлиб, қаровсиз қолган эди. Бир қанча муддат ўтгач, Равшан отасини излаб Ўзбекистонга хат ёзди.

Бир кун у қўлағи хат билан олдимга келди. Биз болалар билан уни биргаликда ўқидик. Унда шундай деҳанлик бўлиб ишлайман, Шахсий уйимиз, енгил машинамиз бор.

Яқинда меҳнат таътилига чиқаман. Ана шунда албатта, сени кўргани борман. Ҳозирча суратини юборялман. Агар илож бўлса сен ҳам суратингни юбор.

Манингоҳимиз Сурхондарё области, Олтинсой району, «Ширин» совхози, 1990 йил 5 январь.

Биз Равшаниннг отаси ёган хатни кўриб, ҳаммамиз ниҳоятда қувондик. Айниқса, Равшан жуда хурсанд эди. У отасининг суратига боқиб тўймас шундай отаси борлигидан фахрланиб, ҳаммага бир-бир кўрсатиб чиқарди. Шу кундан бошлаб у отасини кута бошлади. Лекин ундан ҳадеганча дарак бўлавермади.

Биз келиб, болалар ёғни таътилга қилишди. Равшан лагерга кетиш олдиндан бу ерда қолаётган ҳаммамизни олдинга бир-бир бориб суратини кўрсатди, ва: «Бў ме-

